

Izhod iz krize s tržnim gospodarstvom

V Jugoslaviji ponovno zastavljamo gospodarsko reformo. Začenjamo jo v katastrofalnem gospodarskem položaju, saj nam družbeni proizvod že nekaj časa pada, življenjska raven prebivalstva pa se je v zadnjem desetletju znižala približno za četrtino. Prvič v zgodovini nove Jugoslavije začnemo reformo z novo vlado, ki je bila sestavljena potem, ko je prejšnja morala zaradi slabih rezultatov odstopiti. Prvič po dolgem času vlado vodi človek, ki na to mesto ni bil imenovan zaradi ideološko-političnih zaslug, ampak zaradi dobrih rezultatov, katere je v svoji uspešni karieri dosegel v gospodarstvu.

Novi predsednik ZIS Ante Marković je v svojih dosedanjih nastopih jasno povedal, da se njegova strategija izhoda iz krize naslanja na delovanje trga, kajti po njegovih besedah »trg sicer morda res ni idealen mehanizem za usmerjanje gospodarstva, vendar dosedanja razvoj civilizacije ni našel boljšega mehanizma«. Možnost uvajanja tržne ekonomije v Jugoslaviji pa vidi ob hkratni izgradnji »novega tipa socializma«, ki mora temeljiti na večji demokratizaciji naše družbe in v večji motivaciji vsakega člana te družbe za doseganje boljših rezultatov.

Pri tistih strokovnjakih, ki poznajo naše in svetovno gospodarstvo, taka opredelitev novega predsednika vlade vzbuja upanje. Pomeni namreč odpiranje našega gospodarstva v svet in povezavo s svetovnim trgom, pomeni samostojnost podjetij pri odločanju o poslovanju in pomeni tudi možnost za večjo pobudo državljanov, tako pri delu v družbenih podjetjih, kot tudi pri ravnanju s kapitalom. Pomeni tudi prenehanje dogovorne ekono-

mije, ki je bil naš izum in naša posebnost in ki je v dobri meri pripomogla k našim današnjim poraznim gospodarskim razmeram.

Živimo v času oblikovanja svetovnega gospodarstva v pravem pomenu (globalizacije in internacionalizacije svetovne proizvodnje in svetovnega trga). Tehnološki napredek v svetu je čedalje hitrejši in spremljanje tehnološkega razvoja zahteva velika vlaganja, zato so majhna gospodarstva, kot je

naše, že zdavnaj spoznala, da ne morejo razvijati vsega, ampak so svoje zmogljivosti usmerila v razvoj tistih proizvodov in storitev, katere glede na zahteve svetovnega trga, najbolj obvladajo. Uspešna majhna gospodarstva praviloma danes zelo velik del družbenega proizvoda ustvarijo z mednarodno menjavo, torej izvažajo veliko tistega, kar znajo kvalitetno proizvajati, in na drugi strani uvažajo tisto, česar sami ne proizvajajo (npr. Nizozemska, Belgija, Južna Koreja in številne druge majhne države dosežejo več kot polovico svojega družbenega proizvoda z mednarodno menjavo). Taka usmeritev je nedvomno tudi eden od temeljnih kamnov strategije izhoda iz krize Anteja Markovića. Da bi učinkovito izpeljali tako usmeritev, pa bo potrebno z gospodarsko reformo rešiti naslednje:

Odpiranje našega gospodarstva svetovnemu trgu:

Torej, tudi naš trg izpostaviti svetovni konkurenci, s tem pa postaviti vsako podjetje v položaj, ko bi se moralo v borbi z drugimi konkurenti boriti za obstoj na trgu, kar bi seveda pomenilo pritisk na hitrejši razvoj, kvalitetnejše delo in večjo poslovnost. Ta usmeritev pomeni, da bi vlada odpravila administrativne ovire za uvoz, pa tudi postopno znižala uvozne dajatve (carine in takse).

Realne (ravnotežne) cene produkcijskih tvorcev:

Čimprej bo treba odpraviti razmere, ko so cene nekaterih faktorjev proizvodnje izkrivljene tako, da se na koncu ne ve, kdo posluje dobro in kdo posluje slabo. Primeri: do leta in pol nazaj smo imeli negativno ceno denarja, kar je pomenilo, da je tisti, ki je dobil več kreditov, prisvajal nekaj sredstev ti-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Minila so torej tista leta, ko smo se usmerjali in povezovali bolj po političnih usmeritvah kot pa po praktičnih potrebah. Pa če tu govorimo o tozgovstvu, sozdih ali pa reprodukcijskih verigah. Pogosto je to veljalo celo za čisto tržne usmeritve: včasih smo bili pridni, če smo oskrbovali domači trg, potem vzhodno tržišče, sedaj je najbolj važno, da izvažamo na Zahod.

Počasi vendarle tudi družba kot celota spoznava, da se moramo obnašati tržno. To pa ne pomeni samo usmeritev na neko tržišče, temveč predvsem delovanje v smeri vsestranskega izbora blaga, uslug, znanja.

Ali natančneje: trženje je osnova gospodarskega delovanja; kaj trg ima, kaj moramo narediti, da bomo delali čimbolj smotrno, kaj lahko s tem v nekem trenutku (ali v prihodnje) iztržimo?

Pri tem imamo tudi znotraj tovarne nekaj variant; mislim, da nikoli ne smemo videti ene same možnosti, ker postajamo nekritični.

Morda nam lahko pri tem pomagajo naše izkušnje (slabe ali dobre). Iskanje novih poti, čisto praktično, pa terja tudi večje znanje in več informacij. Morda nam lahko pri tem pomagajo informacije iz panoge ali gospodarske zbornice.

Nejko PODOBNIK

Primož Kopač je bil najboljši član ekipe, ki je na svetovnem prvenstvu mladih skakalcev osvojila srebrno medaljo. Med posamezniki je bil Primož 6.

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ob rob sklepom delavskih svetov

Alpina spet postaja podjetje

Delavski sveti so po javni razpravi sprejeli predlog novega statuta, 25. aprila pa bo referendum, na katerem se bomo odločali o novi organiziranosti Alpine.

Kot veste, je od 1. januarja naprej v veljavi zakon o podjetjih, ki prinaša več novosti, najpomembnejša pa je predvsem ta, da dopušča podjetjem več možnosti, da si sami po svoje urejajo odnose ter obseg in uresničevanje svojih samoupravnih pravic.

V Alpini smo se torej odločili, da se organiziramo na podlagi določil novega zakona.

KAJ NAM TOREJ PRINAŠA NOV STATUT?

Prva novost je ta, da ne bomo imeli več temeljnih organizacij združenega dela in da Alpina s sprejetjem novega statuta postane družbeno podjetje.

V smislu čim hitrejšega prilagajanja tržišču in zaradi racionalnejšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, smo razširili dejavnost podjetja. Spremembe v zvezi z dejavnostjo pa lahko sprejme delavski svet.

V statutu smo opredelili tudi možnost, da druga podjetja, občani, tuje firme in osebe vlagajo svoja sredstva v Alpino.

Glede notranje organizacije smo v statutu navedli le določilo, da je podjetje sestavljeno iz or-

ganizacijskih enot in pogoje za oblikovanje takih enot. Podrobnejšo organizacijsko strukturo bomo določili s posebnim pravilnikom.

Po novem bomo odločali z referendumom samo o statutu podjetja. Ostale samoupravne akte bo sprejemal delavski svet, kar je bistvena poenostavitev.

Izkušnje glede odločanja na zborih delavcev niso najboljše, zato smo zbor predvideli le kot mesto, kjer se dajejo predlogi, pobude, mnenja, stališča in izmenjujejo posamezne informacije v zvezi s poslovanjem in uresničevanjem samoupravnih pravic.

Bistveno večje pristojnosti pa so dane delavskemu svetu, ki bo po novem le eden.

V statutu bo zato dana tudi možnost za oblikovanje izvršilnega odbora (nekdanji upravni odbor).

Delavski svet bo za uresničevanje nekaterih nalog imenoval izvršilne organe, vendar je težnja, da bi število komisij skrčili in dali večji poudarek strokovnemu delu.

Važna odločitev komisije za izbor — katero obutev bomo dokupili za našo širšo ponudbo v maloprodajni mreži

Tudi direktor ima po novem večje pristojnosti, dana pa je tudi možnost predčasne razrešitve, če delavci ne sprejmejo poročila o letnem obračunu podjetja in če se ugotovi, da je direktor odgovoren za nedoseganje rezultatov.

V statutu so tudi določila o delavski kontroli, ki jo izvaja delavski svet.

Statut torej ureja najpomembnejša vprašanja. Podrobneje pa bodo posamezna področja urejali drugi samoupravni ak-

ti, ki se bodo sprejemali na delavskem svetu. Tako bomo poslovanje lažje prilagajali trenutnim zahtevam.

25. aprila bomo torej glasovali o dveh stvareh. Prva bo ali smo za oblikovanje v družbeno podjetje, ki v svoji sestavi ne bo imelo TOZD, druga pa je sprejem novega statuta.

PREMISLIMO IN SE
ODLOČIMO: KAKŠNA BO
NAŠA NADALJNJA POT?

Jožica Kacin

Izhod iz krize ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

stega, ki je imel manj kreditov. Še danes imamo npr. subvencionirano ceno električne energije za velike porabnike, tako, da tisti, ki npr. porabijo več kot polovico električne energije v Sloveniji, to energijo plačujejo bistveno ceneje kot ostali industrijski porabniki in gospodinjstva (npr. jeklarna, aluminij in podobni). Večino preteklega desetletja smo imeli precenjen dinar, kar pomeni, da se je skozi to kradel del dohodka izvoznikom in prelival k tistim, ki so več uvažali kot izvažali ali pa so bili veliko devizno zadolženi.

Vzpostaviti za vsa podjetja enaka pravila igre:

Vzpostaviti bo treba sistem, ki bo na osnovi enakih pravil igre deloval za vse. Doslej smo imeli sistem izjem, kar je v bistvu sistem brez sistema. Primer: v lanskem letu so morala podjetja pri uvozu plačevati štiri vr-

ste taks, ki so pri uvozu blaga znašale skupaj 27,8 % nabavne cene. Iz podatkov Zveznega sekretariata za finance je razvidno, da je država v resnici »pokasirala« le približno 9 % od skupne vrednosti uvoza. Kaj to pomeni? Pomeni, da je znotraj veljavnega sistema bilo toliko izjem, da je vrednost izjem znašala dve tretjini, samo ena tretjina podjetij pa je vse takse tudi plačevala. To je samo en primer izjem, privilegijev ali olajšav, jih je pa mnogo in so bile dane pod različnimi naslovi: pospeševanje razvoja manj razvitih območij, tako imenovani skupni izvozni programi, celotna organizacija velikih športnih prireditev, pod katero se je skrivalo marsikaj. Prej navedeno praktično pomeni, da je npr. »Zastava« za izvoz avtomobila »Jugo« v Ameriko, ki je proglašen za skupni izvozni program, deležna cele vrste oprostitev pri uvoznih carinah, taksah, raznih

prispevkih ipd. (pod strogo zaupno, zato celoten obseg teh oprostitev javnosti ni znan), medtem ko npr. Alpina za izvoz čevljev v isto Ameriko ni bila od te družbe nikdar deležna nikakršne oprostitve oz. ni prejela nikakršne pomoči.

Če bomo v gospodarskem sistemu vzpostavili za vsa podjetja enaka pravila igre in odprli naše gospodarstvo svetovni konkurenci, se bo pokazalo, kdo je sposoben, na osnovi za vse enakih pogojev, uspešno poslovati na svetovnem trgu in kdo ne. Uspešnost bo v tem primeru odvisna od znanja, dobre organizacije in trdega dela na vseh področjih poslovanja, od razvoja proizvodov in proizvodnje, trženja in ostalih poslovnih funkcij.

Obutvena industrija v Jugoslaviji v preteklih desetletjih ni uživala kake družbene podpore in si je morala obstoj in razvoj zagotavljati s svojim delom, zato je nedvomno ta panoga dokaj žilava in tudi precej usposo-

bljena za spopad s svetovno konkurenco. Vendar pa to ne velja za vse na počez, ampak je treba vendarle upoštevati nekatera dejstva:

— uspeha na svetovnem trgu tudi v obutveni industriji ni več mogoče graditi na tem, da je pač delo pri nas cenejše, kot v zahodnem svetu. To pa zato, ker so zelo močno proizvodnjo obutve razvile npr. dežele jugovzhodne Azije (Južna Koreja, Tajvan, v bodoče najbrž Kitajska), kjer je delo približno enako poceni kot pri nas, vendar pa delajo veliko več in veliko bolj organizirano in so zato v tem pogledu nam absolutno konkurenčni;

— na drugi strani pa napreduje tudi tehnologija, tako, da je nekatere vrste izdelkov možno izdelovati z vse manj vloženega dela in to je druga nevarnost za to panogo.

V takih procesih bo v bodočnosti pri nas v obutveni industriji lahko uspešno ti- sto podjetje, ki bo resnično znalo proizvajati vrhunski

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

mi vam **vi nam**

Organiziranost:

Smisel organizacije je, da v danih razmerah delamo tako, da smo čimbolj učinkoviti, in ne da razporedimo ljudi po vnaprej določenih mestih.

Organiziranost:

Sodobna organizacija temelji torej na prilagajanju, s spreminjanjem prijemov in inovativnosti na osnovi podjetništva.

Kadri:

Sposobnost sodelavcev je treba zavestno spodbujati in jih načrtno razvijati, osnovni pogoj za uspeh pa sta volja do vodenja in izkušnost v načinih vodenja.

Kadri:

Razporejanje ljudi na vodilne položaje »od zunaj« je opravičljivo le, če v strokovni in osebnostni kakovosti kandidata ni niti najmanjšega dvoma.

Denar:

Pogoj za uspeh je jasno razumevanje strukture stroškov, glede na konkurenco.

Denar:

Morda lahko veliko pridobimo, če marsikakega današnjega konkurenta na svetovnem trgu pridobimo za partnerja.

Hitro reševati probleme

Kot vsaka druga organizacija je tudi sindikat dolžan enkrat letno poročati delavcem o svojem delovanju in finančnem položaju v preteklem obdobju.

Izvršni odbor sindikata TOZD Proizvodnja se je sestal šestkrat, nekajkrat tudi skupaj s konferenco sindikata Alpine. V glavnem smo se ukvarjali s temeljnimi usmeritvami in ukrepi v tekočem letu: s kadrovskimi spremembami, problemi proizvodnje, skrčevanju režije in delovni disciplini vseh v delovnem procesu (s poudarkom na kakovosti), itd.

Cilj vseh teh ukrepov naj bi bil v tem, da bi proizvodnja čimbolj nemoteno tekla. S tem bi odpadlo marsikatero režijsko delo in bi tako zmanjšali stroške proizvodnje. Vzporedno s tekočo problematiko gospodarjenja smo obravnavali tudi več zahtevkov za varstvo pravic delavcev. V zvezi s tem ugotavljamo, da so zahtevki v upadanju, kar pomeni, da delavci večino problemov skušajo reševati sami, znotraj delovnih sredin. Sprotna vprašanja sicer obravnavamo in posredujemo bodisi na konferenci sindikata Alpine ali pa di-

rektno vodstvu podjetja, oziroma posameznim strokovnim službam.

Mirno lahko rečemo, da si glede delavnosti nimamo kaj dosti očitati. Drugo je seveda vprašanje ali smo pri uveljavljanju naših stališč in mnenj v usklajevanju uspešni. To se pokaže šele v vsakdanji praksi. Vemo, da poslujemo v izredno težkih zunanjih razmerah. Obenem pa si upam trditi, da je znotraj podjetja še vedno precej rezerv v neizkoriščenem rednem delovnem času (vzroki za to so lahko pomanjkanje dela, oziroma materiala, kar povzroča zastoje v posameznih oddelkih). To pa vpliva na slabo doseganje dnevnih in mesečnih planov in slabše rezultate podjetja, čeprav je bil v tem pogledu narejen precejšen korak. Pomanjkljiva organiziranost se seveda kasneje najbolj odraža v nižjih osebnih dohodkih. Pri tem pa ugotavljamo, da so še vedno pomanjkljivosti v postavljanju norm in druge neusklajenosti v sistemu delitev OD. Sistem še vedno ni dovolj stimulativen, saj res dobri delavci ne nagrajuje, oziroma slabih ne kaznuje.

Posamezne komisije pri konferenci sindikata Alpine delujejo zelo dobro. Pohvaliti je treba v prvi vrsti komisijo za ozimnico, ki dela zelo pošteno in nesebično, kar je v današnjih razmerah splošne draginje izjemnega pomena. Dobro dela tudi komisija za šport, ki se kljub pomanjkanju finančnih sredstev razmeroma dobro znajde. Delavci-športniki se dokaj redno in uspešno udeležujejo posameznih športnih manifestacij v okviru sindikalnih delavskih iger.

Prav tako sindikat zelo dobro sodeluje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami na skupnih sestankih. Sestajamo se dvakrat, trikrat mesečno na kratkih sestankih, ki so lahko zelo pomembni in učinkoviti. Omenil bi še oddelčne sestanke, ki jih po posameznih oddelkih organizirajo zelo različno. Poudarjam, da je sestanek lahko kadarkoli, tudi mimo ustaljenih mesečnih, če se, na primer, v posameznem oddelku nakopičijo težave, ki jih je treba čimprej odpraviti ali vsaj omiliti. Tak sestanek je nujen in je lahko zelo učinkovit, seveda samo če so pri razreševanju udeleženi vsi prizadeti.

Pobudnik takega sestanka je lahko vsak delavec, v sodelovanju s predstavnikom IO sindikata posameznega oddelka.

Alojz MODIC

izdelek, moden in kakoviten, ga kakovitno tržiti in si na trgu ustvariti ime in ugled. Zgledovati se kaže po Italiji, ki že zdavnaj nima več zelo poceni delovne sile, vendar še vedno proizvaja približno 500 milijonov parov obutve letno, od tega pa celo 400 milijonov parov izvozi, in velik del te obutve je v višjem in visokem cenovnem razredu. To je možno zato, ker je italijanska obutve, kot veste, pojem mode.

Za Alpino lahko rečemo, da se je že precej časa »tržno obnašala«, in da je predvsem na področju smučarske obutve že pred več kot desetletjem zastavila ustrezno strategijo, ki jo je do danes pripeljala v krog pomembnih svetovnih proizvajalcev smučarske obutve, da si je ustvarila tudi že precej močno distribucijsko mrežo po svetu in tudi že kolikor-toliko dobro ime. Na področju modne obutve je problematika seveda v številnih podrobnostih drugačna, vendar kaže napore usmeriti v isti cilj: modo

in visoko kvaliteto ter na tej osnovi ustvarjanje dobrega imena.

Za uspešno izvedbo take koncepcije je seveda potrebnost ali celo interesov posameznikov ali skupin (npr. posameznih obratov, delavnic itd.).

Glede na vse navedeno, menim, da uresničevanje Markovičeve koncepcije izhoda iz krize za Alpino ne bo pomenilo slabšega položaja in večjih težav, ampak nasprotno, dolgoročno izboljšanje položaja. Če bodo pogoji poslovanja enaki za vse, bo to za Alpino kvečjemu bolje, saj ni uživala nobenih družbenih privilegijev. Če bo temeljna orientacija izhoda iz

krize povečanje izvoza, potem to pomeni, da bo tako povečanje podprto npr. z ustreznim tečajem dinarja, kar ob močni izvozni usmeritvi znova pomeni boljši položaj tudi za Alpino. Če bomo naše gospodarstvo bolj odprli svetovnemu trgu in s tem sprostili uvoz, to pomeni, da bo lažje kupiti na svetovnem trgu tako potrebno tehnološko opremo, kot tudi tiste materiale, ki so na svetovnem trgu cenejši ali pa kvalitetnejši. Vse to pa ob nadaljnjem kvalitetnem delu pomeni »luč na koncu tunela«, kot se je izrazil direktor Starman v eni od prejšnjih števil.

Alpina je vendarle ena od maloštevilnih jugoslovanskih firm, ki se je že v preteklem kriznem obdobju uspešno v svoji panogi uveljavila v svetu. Pogosto dobim občutek, da je Alpina zunaj tovarne cenjena bolj kot v samem kolektivu. Tudi to dejstvo ima v sebi rezervo, ki jo kaže izkoristiti.

Tomaž KOŠIR

KAKO USTVARJAMO

Inovacije

Iz naših prodajal

Dana 15. septembra 1980 u Zagrebu je otvorena još jedna prodavaonica.

Osim prodajnog prostora, uz prodavonicu je kupovinom dobijen i skladišni prostor, koji je neophodan za rad ostalih četiriju prodavaonica u Zagrebu.

Naša prodavaonica nalazi se u jednom stambenom naselju — Voltino — u starom dijelu grada, koji se zove — Trešnjevka.

Struktura stanovništva je uglavnom radnička, osim toga ima i dosta penzionera.

Nemamo velikog prodajnog prostora, ali je zastupljena prodaja — dječje, ženske, muške, skijaške i sportske obuće.

Prodavaonica nema konkurencije, a to je i dobro i loše.

Kupci obično pregledaju našu ponudu, ali se ne odlučuju odmah za kupovinu dok ne pregledaju ponudu u gradu.

Imamo dakako i svoje stalne potrošače ili kako mi to u našem trgovačkom žargonu kažemo — mušterije.

Inače naša prodavaonica je poznata po popustu na pancerice za skijaške učitelje i takmičare. No ovu sezonu se ne možemo pohvaliti nekom prodajom pancerica ni na taj popust, zbog svima znanih vremenskih uslova.

Zima je bila van svakih očekivanja suha i topla, a to smo svi osjetili na prometu što se najbolje pokazuje na zalihama. Prošlogodišnji plan nam se na početku godine činio nedostižan, a iznosio je 330.000.000 din i 12 498 pari, no plan je ostvaren.

Ovogodišnji plan iznosi 1.313.000.000 din i 12 150 pari, što nam ponovo izgleda strašno puno i veliko povećanje na prošlogodišnji plan.

Naime sada se kupuju cipele onda kada su potrebne i ne više od jednog para, a ne kao prije — kad nam se koje svide.

No, i pored svega, mislimo da ćemo plan ipak ostvariti, uz velike želje da se poveća kupovna moć potrošača te da nas posluže vremenski uslovi, a u naše modele ni ne sumnjamo.

U prodavaonici su zaposlene dvije prodavačice — Marija Sedar i Darinka Šturlić, koje rade u prodavaonici od njezina otvaranja, i poslovotkinja Katarina Mašaberg.

Uz puno želja da nam se svima skupa ostvare svi radni planovi i da ovu godinu završimo sa uspjehom na nivou cijele radne organizacije pozdravljamo Vas!

Kolektiv prodavaonice Zagreb V

IZOBRAŽUJ SE IN SVOJA SPOZNANJA PRENAŠAJ NAPREJ. V smislu tega gesla bomo nekaj misli in spoznanj s seminarja objavljali v nadaljevanjih tudi v našem časopisu.

KAJ JE INOVACIJA?

Nekaj definicij inovacije naših priznanih strokovnjakov: Inovacija je vsaka uporabna in koristna novost.

Je vse, kar z istimi ljudmi ustvarja dodaten dohodek.

Je vse tisto, kar ustvarja nove izdelke in kar že obstoječim povečuje tržno vrednost.

Je vrednostna komponenta tržne vrednosti proizvoda; razmerje med tem, kaj smo dobili od tega, kar smo dali; čim boljše je to razmerje, večji je inovacijski dohodek oz. učinek.

Vrednost inovacije izkazujemo tudi s tem, kakšen izpad dohodka bi bil, če je ne bi bilo.

KAJ LAHKO K TEMU DODAMO?

Časi se spreminjajo in s tem tudi miselnost, da je inovatorstvo delovna dolžnost nekaterih, bo morala zamenjati misel: razmišljanje o izboljšavah je domena vseh.

F-12482-8 Vinter i Norge.
Norway Winter in Norway.

VANG 14.-19.3.89

S weba vnepa prvenstva
vas pozdravljajo
mladinska reprezentanca
smučarskih skakalcev in tekačev

Handwritten signatures: Luka, Koper, S. Gorn, Hugo, Sandi, P. Ervin, G. Gorn

ALPINA

STROJARSKA 2

64286 ŽIRI

YUGOSLAVIA

Povsem smo na vaše priključnost in v zbirki muzejskih čestitamo! ENERETT © KNUT Aune KUNSTFORLAG A.S.

S temeljitim študijem v kakovost

Sredi marca sem za deset dni obiskal ZDA, z namenom, da spoznam delo našega distributerja na ameriškem tržišču, Alpino Sports Corporation in da si ogledam, kaj ponujajo naši konkurenti na obeh programih.

Zanimivi so vtisi s sejma v Las Vegasu, kjer so že zbirali naročila. Obiskovalcev je bilo veliko, kupci pa so bili pri naročanju izredno previdni, na kar je nedvomno vplivala za prodajo tovrstne obutve zelo neugodna zima.

Čeprav nekateri večji kupci še niso sporočili svojih zahtev, v ZDA predvidevajo, da bodo prodali do 40.000 parov smučarskih čevljev in približno 100.000 parov tekaške obutve.

Sicer pa mislim, da smo s svojimi izdelki konkurenčni; to velja vsaj za izdelke firm, ki sem jih videl.

Med sejmom smo se veliko pogovarjali o delu v prihodnje. Ponovno ugotavljamo, da nam ne manjka idej tako na alpskem, kot tekaškem programu; glaven problem je ustrezna tehnična izvedba ob res temeljitim testiranju. To je naloga, kateri pa bomo morali v Alpini posvetiti največ pozornosti.

V času sejma sem se pogovarjal tudi z našimi distributerji iz Avstralije, Kanade in Italije.

Z distributerjem iz Avstralije sva se dogovarjala o času naročil, ki bi ustrezal obema partnerjema. Torej, da bi večino naročil dobili sredi leta. To pa terja tudi naše pospešene priprave in ustrezno predstavitev kolekcije.

Tudi predstavnik firme iz Italije se je zanimal za proizvodnjo naših novjših modelov.

Kasneje sva s Tonetom Kavčičem odšla v Zvezno republiko Nemčijo, kjer smo skupno ugotovili, kako važna je dosledna preizkušnja modelov in brezhibna izdelava.

Skratka, ob koncu lahko zatrdim, da smo blizu vrha, saj sledimo najboljšim.

V prihodnjih sezonah bomo morali torej modele natančno preštudirati in natančno izdelati. Vedno pa moramo misliti tudi naprej.

BORIS MARKELJ

KAKO USTVARJAMO

Laserski rezalnik sodi v začetek sodobne tehnologije

Modeliranje po novem

Tokrat smo se ustavili na dveh delovnih postajah za računalniško podprto modeliranje in gradiranje v našem razvoju.

Tu izdelajo praktično vse osnove za nadaljnjo obdelavo zgornjih delov ali notranjih delov čevlja.

Najprej je na vrsti prenos modela z digitalizirane mize. Nato števično obdelavo prenesemo na grafično risbo. Tu je potrebna še dodelava ali glajenje črt risanih delov obutve. Za tem je treba določiti (definirati) posamezne kose modela; sledi pa detajliranje sestavnih delov in dokončna obdelava le-teh. Torej, tu dokončno označujemo dele za nadaljnjo obdelavo, na primer signiranje, izdelavo sekalnih nožev, pripravo za izdelovanje orodij...

Ko je narejeno vse to, se začnejo priprave za gradiranje modelov. Ko je postopek zaključen in določena rast (gradiranje), prekontroliramo, če je ta rast taka, kot je bilo predvideno.

Na teh delovnih postajah (trenutno sta dve, računajo pa še na nakup dodatnih dveh) izračunajo vse mere za sekalne nože; veliko pomaga kalkulator, ki si tako močno skrajša postopek, (pokladanje sestavnih delov za računalniški izračun).

Postaje so povezane s postajo za lasersko izrezovanje šablon, kjer dela še 1 delavec, ki pa praktično le streže tej napravi, vse informacije za delo pa sporočajo s prej opisanih postaj.

Skratka, gre za zanimiv proces, ki že pomeni napredek v stroških in kakovosti. Toda to je šele začetek.

Nejko Podobnik

Dvodimenzionalna računalniška tehnologija pri oblikovanju gornjih delov čevlja

Nekaj čevljev, ki smo jih izdelovali

ART. 7-8540
RADA
35-41

ART. 8540

Nizki ženski polčevlj, ki sodi med najbolj modno žensko obutev. Privlačnost daje mehak podplat z nizko peto in okras v obliki vrtnice.

82-9804
MOJCA
35-41

ART. 9804

Modna ženska sandala, izdelana iz umetnega usnja, z značilnim okrasom. Podplat je iz poliuretana, notranjik je iz naravnega spodnjega usnja.

4655
1525

ART. 4655

Moški polčevlj, športnega izgleda, izdelan iz naravnega usnja — mehke goveje nape, z direktno nabrizganim poliuretanskim podplatom.

ART. 333 SR PRO

Vrhunski smučarski čevlj. Poznajo ga dobri smučarji in tekmovalci. To je klasičen smučarski čevlj na preklap, z mnogimi možnostmi na-

stavitve po željah in zahtevah smučarja.

V preteklem mesecu smo izdelali večjo količino teh čevljev za Sovjetsko zvezo.

VLADIMIR PIVK

Veronika Šarec je letos za las zgrešila tretje mesto v svetovnem pokalu v slalomu

Na temo **GLAVNE LETOŠNJE NALOGE V KRAJEVNI SKUPNOSTI IN SODELOVANJE KRAJANOV**, na katerem so sodelovali: **Franc LUKANČIČ**, predsednik komisije za gošpodarstvo, **Franci MLINAR**, predsednik sveta KS Žiri in **Vinko KOPAC**, tajnik KS Žiri.

Delo-življenje:

Kakšne bodo torej letošnje naloge?

Franci MLINAR:

V letošnjem letu je glavna naloga uresničevanje referendumskega programa, to je nadaljevanje z gradnjo pločnikov, kar bo v celoti izčrpalo razpoložljiva sredstva po planu krajevne skupnosti za leto 1989, poleg sredstev, ki se zbirajo z referendumom. Vse ostale naloge bodo temu podrejane in preostala sredstva, kolikor jih bo še, bomo namenili le za vzdrževanje cest oz. najnujnejše stroške.

Kljub mnogim drugim potrebam, je zato v finančnem planu glavna opredelitev gradnje pločnikov, da bi jih dokončali letos in prihodnje leto, saj po letu 1991 ne bo več sredstev referendumskega programa in tako gradnje ne bi mogli zaključiti.

Delo-življenje:

Kako bo s pobudami krajanov iz posameznih vasi? (asfaltacije cest, vodovodi...)

Franci MLINAR:

Kar zadeva ceste, so investicije v planih, ker so bili upoštevani tudi plani OSKIS, vendar krajevna skupnost ni rezervirala sredstev za te potrebe. To pomeni, da bo vse še bolj odvisno predvsem od krajanov; če bodo dobro sodelovali, bo tudi krajevna skupnost zainteresirana, da pridobi sredstva OSKIS-a in pomaga urediti predvidena cestišča, da bi jih kasneje lahko asfaltirali.

Kot vsako leto, tudi letos ostaja še ogromno nerešenih zadev, in sicer predvsem komunalna infrastruktura, povezave z oddaljenimi kraji (asfaltiranje cest), vodovodno omrežje. Zato bomo skušali sredstva pridobiti tudi izven plana krajevne skupnosti (zavarovalna skupnost, SLO, območna vodna skupnost) in urediti še kakšno stvar. Na Cesti Jurišnega bataljona bomo položili grobi asfalt do Žigonove-

ga mostu, sredstev pa ne bomo črpali iz rednih sredstev KS, temveč iz sredstev, ki jih zbirajo občani za asfaltacijo ulic in neizkoriščenega avansa SGP Primorje iz lanskega leta.

Glavne postavke, ki jih vključujemo v letošnji plan KS, so torej pločniki, kot prva in najpomembnejša naloga. Uspeli smo se dogovoriti z OSKIS, da bo kril tretjino investicije, dve tretjini pa zagotavlja krajevna skupnost Žiri. To so poleg samopriskevka še dodatna sredstva.

Torej, skupna investicija se ocenjuje na 4 nove milijarde din; od tega bo do konca aprila zbrano s samopriskevkom 500 milijonov novih din, nekaj se bo črpalo iz rednih sredstev, najmanj za 1 novo milijardo din pa bo potrebno najeti še kredita izvajalca. Omeniti pa je treba, da je kredit zelo drag, vendar cene gradbeništv naraščajo še hitreje, kot obresti in če tega ne bomo nadaljevali, je vprašanje, če bomo stvar lahko zaključili.

Razen treh cest: Breznica, Lednica in Goropeke, so večje postavke samo še za vzdrževanje kategoriziranih in nekategoriziranih cest.

Delo-življenje:

Kako ocenjuje razmere vaša komisija, ko je na eni strani veliko potreb, na drugi pa premalo denarja?

Franc LUKANČIČ:

Najlažje bi bilo delati v komisiji, ki bi razpolagala z dovolj sredstvi. Vemo, da se bomo morali letos podrediti izgradnji pločnikov in temu primerno prikrtniti pri redni dejavnosti, kamor spada redno vzdrževanje. Delali in prispevali bomo tam, kjer bodo občani pripravljeni delati in prispevati.

Na gospodarski komisiji je veliko prošelj za pomoč pri izgradnji vaških vodovodov ali vaških cest. Vse to smo letos morali izključiti iz plana. Sodelovali bomo le posredno preko drugih, ki

bi ta denar skušali zagotoviti iz občinskih virov.

Delo-življenje:

Kako pa je s telefonijo?

Franc LUKANČIČ:

Tu so stvari še popolnoma odprte, za telefonski priključek je evidenčno vpisanih okrog 370 kandidatov.

Vemo, da pošta bo in preden se preseli v nove prostore, je potrebno še marsikaj urediti.

Vinko KOPAC:

Glede telefonije bi rekel še tole: v prvem četrtletju mora krajevna skupnost pripraviti dokumentacijo (projekte za dopolnitev obstoječe mreže). Na osnovi seznama interesentov bomo določili dokončno vrednost investicije in šele na ta način določili prispevek posameznega krajana za telefonski priključek. Tečejo vsa dela in zbiranje sredstev — tudi za centralo; zgradba je v zaključni fazi, projekti so v izdelavi, formalizirani se bo gradbeni odbor in prevzel vlogo, tako da vse akcije tečejo tako, da bo gradnja telefonske mreže lahko potekala po načrtanem planu. Omeniti je treba, da kabel od Gorenje vasi do Žirov ni pogoj za delovanje nove telefonske centrale, ker že z vključitvijo gorenjevaske centrale Žiri pridobijo, z dokupom treh modulov, propustnost linij za dva in pol krat.

Torej, vsaka faza, ki sledi predhodnji, bo povečala zmogljivosti telefonije na našem območju.

Vse podrobnosti za širitev telefonskega omrežja v naši krajevni skupnosti v letu 1989 so opredeljene v terminskem planu, dodaten kabel Gorenja vas-Žiri pa predstavlja širitev šele v letu 1990.

Franc LUKANČIČ:

Omeniti je treba, da smo na področju vzdrževanja komunalnih objektov in cest (občinskih in krajevnih), v lanskem letu veliko naredili. Nameščeni so bili betonski kanali, ki so potrebni za odvodnjavanje in letos bomo tudi tu skrbili dejavnost na najnujnejše, da bi prihranili nekaj sredstev za pločnike.

Delo-življenje:

Kako pa skrbimo in bomo skrbeli za naše okolje?

Vinko KOPAC:

Mislím, da je v zvezi z odlagališčem nad Raskovcem že malo bolje; za to so zadolženi ustrezni višji občinski organi (inšpekcijske službe). V Idriji je že bila potrjena nova lokacija, bo pa trajalo še precej časa, da se bo to ustrezno uredilo.

Glede nadaljnje regulacije Sore, lahko povem, da so razmere na območni vodni skupnosti vsak dan drugačne in popolnoma jasno je, da je regulacija na

območju Žirov za nadaljnjih nekaj let zaključena. Urediti je potrebno še nekaj terena; ostaja odprto vprašanje Osojnice, pri čemer je naša naloga, da preskrbimo gradbeno dovoljenje, in vse akcije krajevne skupnosti tečejo v tej smeri. Da te zadeve še vedno niso rešene, lahko krivimo le sami sebe. Seveda pa tudi naprej, proti Županovem kotu, Sora in Žiri še niso rešene.

Slabo je rešeno tudi v Brekovicah, kjer je že zdaj, ko ni nobene vode, vse poplavljenno. O tem se bomo morali še pogovarjati.

Franc LUKANČIČ:

Omenil bi še Plastuhovo grapo, kjer se načrtuje individualna usmerjena gradnja. Računamo, da bomo do leta 1990 uspeli sprejeti zazidalni načrt, da se bo lahko gradilo. Da ni bilo to narejeno že prej, je kriv PA Idrija, ki nam ni pravočasno izdelal dokumentacije. Šele po posredovanju Zavoda za družbeno planiranje se je premaknilo, tako da bo v oktobru 1989 izvršni svet sprejel zazidalni načrt za Plastuhovo grapo.

Delo-življenje:

Kakšno je stališče komisije v zvezi s kabelsko televizijo?

Franc LUKANČIČ:

Pobude sicer so, vendar se o tem nismo kaj dosti dogovarjali, ker vemo, da brez denarja ne bodo možne nove investicije.

Delo-življenje:

Na kakšno sodelovanje krajanov računate pri izvajanju programa v krajevni skupnosti?

Franci MLINAR:

Najprej moramo dokončati tiste stvari, ki so začete, nato šele nadaljevati z drugimi. Na tak način je treba zagotavljati tudi sredstva in jih usmerjati tako, da začete investicije najprej končamo in nato začnemo druge.

Občani so zagotovo zainteresirani, da se najprej uredijo tiste stvari, za katere so se sami odločili in tudi prispevajo sredstva, naša dolžnost pa je, da to izvajamo.

Delo-življenje:

Kako kaže z blagovnico?

Franci MLINAR:

15. maja bo izvajalec del predal stavbo investitorjem, potem je stvar teh, kdaj bodo opremili in usposobili svoje lokale. Vse kaže, da so realne možnosti, da bo blagovnica odprta prav kmalu.

Vinko KOPAC:

Glede ostalih lokalov pa lahko povem, da namerava ABC pred vselitvijo v nove prostore, zapreti trgovine v Novi vasi, v Žireh, pri Lustiku in verjetno tudi na Dobračevi, kar pa še ni odločeno. Pri Lustiku namerava ABC

Glavne letošnje naloge v krajevni skupnosti in sodelovanje krajanov

KAKO USTVARJAMO

Kaj je prinesla smučarska sezona

Ze davno sem v nekem članku zapisal, da smo kvaliteto slovenskega smučanja zgradili na smučiščih v tujini, toda če se ponovi še ena, ali celo več zim brez snega, potem smo zagotovo na tleh. Kajti kljub vsemu smo se pozimi smučali doma. Nimamo ledenikov za priprave poleti, edino vsaj malo višje smučišče, ki kaj velja, je Kravac, ostalo pa, z eno besedo rečeno, revščina. S strahotnim padanjem življenjskega standarda pa je priprav v tujini bolj ali manj konec. Dan treninga v tujini stane po poceni varianti 500 avstrijskih šilingov, da o opremi niti ne govorim. Bolje, da končam s črnimi mislimi in navedem najboljše dosežke tekmovalcev, ki uporabljajo alpske ali tekaške čevlje Alpine.

To, kar je dosegel član švedske reprezentance Jan Ottosson, si niti v sanjah nismo mogli predstavljati. Zmagal je na najbolj znamenitem maratonu na svetu, imenovanemu Vasalopet — 86 kilometersko razdaljo med krajema Mora in Sälan. Tekma ima korenine v zgodovini, švedski kralj Vasa je namreč to razdaljo premagal na smučeh.

Druga svetla točka so biatlonci. Naredili so velik korak naprej, osvojili prve točke

svetovnega pokala, Jure Velepec in ostali zares zaslužijo pohvalo.

Alpsko smučanje je še naprej vodilni slovenski šport, tudi Alpina je krepko zraven. Naj začnem pri Veroniki Šarec, ki je s Tecnice prešla na naše čevlje. To je vedno zelo tvegano, toda izkazalo se je, da je Alpha zares vrhunski tekmovalni čevljev. Veronika Šarec je v skupni oceni svetovnega pokala za las zgrešila tretje mesto, predvsem na račun nekaj

smole na začetku. Zabeležila je 2., 3., dve četrti in 14. mesto.

Tomaž Čižman je v prvi jakostni skupini, kar v dveh disciplinah — veleslalomu in superveleslalomu. Vsekakor pa je vrh bronasta kolajna iz Vaila.

V svetovnem pokalu je bil dvakrat četrti, šesti, osmi in štirinajsti.

Dober vtis je naredila naša ekipa na svetovnem prvenstvu v Vailu. Že izpolnitev pogojev — uvrstitev za točke v svetovnem pokalu je velik dosežek. Šarčevi, Čižmanu, Benediku, Žanu in Robiču je to uspelo.

Veljalo bi omeniti tri osma

mesta Benedika v Kitzbühlu, Wengnu in Vailu — vse v slalomu. Med drugim je postal tudi prvak Japonske v slalomu in veleslalomu.

Klemen Bergant je z univerziade v Bolgariji prinesel kar dve zlati medalji.

Upajmo, da bo še kaj ugodnih novic iz Aljaske, kjer bo svetovno mladinsko prvenstvo. Tam bo 5 »naših«: lanski svetovni prvak Grega Grilc, Jovan in Miklavc, ter dve dekleti Barbara Brlec in Potiskova, ki je bila že lani četrti v Madonni di Campiglio, in ima glede na velik napredek možnosti za še boljši rezultat.

Janez ŠMITEK

Aktualni intervju

Pogovarjamo se z vodjem nabave športne obutve Tonetom Možino

Delo-življenje:

Kako ocenjujete razmere danes v primerjavi z obdobjem, ko ste delo prevzeli?

Tone Možina:

Ko sem približno pred letom in pol prevzel to delo, so bile razmere podobne kot sedaj. Smo sestavni del celotnega poslovnega procesa; odklon v kateremkoli delu tega procesa povzroči težave. Če so naročila pravočasna, tehnični opisi popolni, če je denar in rok dovolj dolg, ni nobenih težav. Ker prodaja ne teče tako hitro kot bi si želeli, (kasnijo naročila), in da se osvobodimo dajatev (ki jih je lahko kar 35 % vrednosti nabavljenega materiala), se v precejšnji meri poslužujemo začasnega uvoza. Sicer se liberalizacija uvoza pozna le deloma; bolj je to čutiti na modnem programu (redni uvoz). Omejitveni dejavnik je predvsem denar, ki ga je vedno premalo.

Lahko pa rečem, da se administrativna dela niso prav nič zmanjšala; morda so se celo povečala, tudi zaradi mnogih poslov na področju začasnega uvoza. Več dela je tudi zaradi blagovnih kreditov.

Delo-življenje:

Kako pa mislite, da bi bilo možno znotraj izboljšati razmere?

Tone Možina:

Razume se, da je osnovni moto izboljšanje obrata zaloga. Tu se znajdemo med klavirjem in nakovalom, ko na eni strani vemo, da moramo »počistiti« neidoče zaloge, na drugi strani pa poskrbeti, da bo oskrba zadovoljiva.

Drug problem je v organizaciji nabave, kjer zaradi delitve na dva vedno bolj različna dela nimamo enotne strategije, ker smo se pač orientirali na produkt (program).

Sicer pa mislim, da v sami komercialni dobro sodelujemo.

Delo-življenje:

Se bo treba nabave lotiti tudi drugače?

Tone Možina:

Stvari se je treba lotiti tako, da delo opravimo kvalitetno, v pogojih kakršni so. Povezovanje v reprodukcijski verigi je sicer koristno, vendar so razmere tako nemirne in nezanesljive, da se je treba predvsem sproti prilagajati.

Omenil pa bi predvsem še to, da vidim rezerve, ki so predvsem v odpravljanju »šlamparije«, ki jo je v celotnem procesu, na vsakem delu nekaj; to pa se v rezultatu sešteva in težav je na koncu zaradi tega veliko.

Nejko Podobnik

RAZGOVOR ZA

obdržati lokal in ga preurediti v diskont, če bo doseženo soglasje z lastnikom. Kokra bo obdržala lokal pri Cepinu, Tobak se zani- ma za nakup lokala v zdajšnji banki, in je pripravljen precej razširiti svoj program.

Seveda pa bodo lokali na razpolago tudi raznim obrtnikom, ki bi bili pripravljeni popestriti žirovsko ponudbo.

Delo-življenje:

Kako pa je na področju zdravstva in sociale?

Franci MLINAR:

Za ta področja obstojajo posebne službe v občinskem merilu; res da delujejo v okviru KS tudi posebne komisije, ki pa nimajo skoraj nikakršne vloge, ker nimajo finančnih sredstev.

Vinko KOPAC:

Lahko rečem, da komisija za

socialno varstvo in skrbstvo dokaj dobro dela, vendar je vse to dejansko le prekladanje odgovornosti in bremen služb, ki so za to odgovorne.

Zaključek:

V krajevni skupnosti je torej ogromno nalog in veliko denarja bo potrebno. Prvenstvena naloga je izgradnja pločnikov — torej izvedba referendumskega programa. V sklopu tega je precej dodatnih del in stroškov, ki so povezani z ureditvijo pločnikov (namestitve kinet za vodovodno omrežje in zamenjava cevi) — sredstev pa ne bo dovolj in bo treba najemati še drage kredite. Nadaljevati bomo morali tudi z najnujnejšimi deli predvsem pri asfaltaciji pomembnejših cestnih povezav, urejanju vodovodov — vse to pa seveda ob izdatni pomoči krajanov...

Glavne letošnje naloge v krajevni skupnosti in sodelovanje krajanov

VAŽNO JE DA VEMO

kadrovske novice

Značilno za zaposlovanje v zadnjih letih je, da delavci odhajajo v pokoj predvsem v prvih mesecih leta in nekateri na odsluženje vojaškega roka; zaposlovanje pa v teh mesecih ni pretirano veliko; tako je tudi letos in velja tudi za mesec marec 1989.

Delovno razmerje sta v marcu v TOZD Proizvodnja nastopila Marjeta Čadež, v obratu Gorenja vas in Simon Mlinar, v oddelku orodjarna,

ki se je vrnil s služenja vojaškega roka.

Z delom so marca v TOZD Proizvodnja prenehali: Frančiška Seljak, Ivanka Naglič, Matjaž Novak in Rudi Jalšovc, ki sta odšla na služenje vojaškega roka, ter Milan Bogataj — vsi iz oddelkov v Žireh; iz obrata Gorenja vas pa Janja Bozovičar, Valentina Demšar, Pavel Petrič in Janja Likar. Z delovnim razmerjem so v DSSS v tem mesecu prenehali Rudi Trček, ki je umrl, Tomaž Čizman in Klemen Bergant, ki sta odšla na služenje vojaškega roka, in Anton Klemenčič. V TOZD Prodaja pa je prenehala z delovnim razmerjem za določen čas Vesna Mihelj iz prodajalne Nova Gorica.

OB VSTOPU

NA NOVO

ŽIVLJENJSKO POT:

Sodelavki Brigiti Vehar ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo in ji želimo v zakonu veliko lepega, predvsem pa sreče in zadovoljstva!

OB ODHODU V POKOJ:

Dolgoletnim sodelavcem Frančiški Seljak iz šivalnice, Valentini Demšar in Pavlu Petriču iz obrata Gorenja vas, ki v marcu odhajajo v zasluženi pokoj, želimo še mnogo zdravih let, da bi jih v krogu domačih preživeli v zadovoljstvu in razumevanju!

Irma DOLENEC

Hilda Mezek, Valentina Demšar, Katarina Luznar, Franc Oblak in Janez Ovsenk so se ob odhodu pogovorili z Borisom Markljem

Umro je Živan Ignjatović

Dana 25. marta, umro je Živan Ignjatović, pensionisani poslovoda prodavnice »Alpina« u Kragujevcu.

U »Alpini« je počeo sa radom od otvaranja prodavnice 1962. godine, pa do odlaska u penziju 1974 godine.

Ostaće u sećanju svojih kolega i prijatelja kao vredan radnik i dobar drug.

Osoblje prodavnice Kragujevac

Za učenje tujih jezikov je letos veliko zanimanja.

Tako je tudi prav, saj zelo dobro izvedeni tečaji veliko pripomorejo, da si pridobimo znanje, ki ga vedno bolj potrebujemo.

Pred kratkim so že zaključili začetni tečaj italijanščine, teče pa druga stopnja tečaja angleškega jezika.

Petindvajset let

Ob srebrnem jubileju, ki ga člani Moškega pevskega zbora Alpine praznujemo v letošnjem letu, nam spomini begajo po petindvajset let trajajočem obdobju našega delovanja. Mnogo naporov pa tudi prijetnih trenutkov smo doživeli v tem času. Le kdo bi mogel prešteti ure, ki smo jih žrtvovali za pevske vaje! Obenem pa se je prijetno spominjati številnih nastopov in srečanj z ljudmi v najrazličnejših okoljih. Ob tem nikakor ne moremo prezreti že stare ugotovitve, da se civilizacijska stopnja nekega kraja ne meri le po zmožnosti ustvarjanja materialnih dobrin, marveč tudi po tem, kako krajani ohranjajo kulturno dediščino in ustvarjajo nove duhovne vrednote. Duhovno bogastvo pa naj bo še tako skromno, ohranja svojevrsten značaj kraja in pripomore tudi k ohranjanju mozaika samobitnosti naroda.

Pred petindvajsetimi leti je bila v Žireh industrijska rast zelo hitra, na področju kulturne dejavnosti pa je vladalo neprijetno zatišje, ki je nestrpnost čakalo, kdaj bo vanj dahnili osvežujoč ustvarjalni veter.

Podobna občutja so prevečala tudi ustanovne člane našega mo-

škega pevskega zbora, ki so pred petindvajsetimi leti, sredi brnenja strojev, v borbi za vsakdanji kruh, začutili potrebo, da poleg dejavnosti, ki jim omogoča življenjski obstoj, gojijo še nekaj drugega, nekaj takega, kar jih bo dvigalo nad običajno vsakdanjost. Preprosti, toda kul-

Kdaj dvorana brezplačno

V prilogi vam pošiljamo dopis, ki ga je naša osnovna organizacija mladine poslala skupaj z denarjem ginekološki bolnici v Kranju in kateri se je zbral na solidarnostnem plesu ter je namenjen za inkubatorje.

Rada bi opozorila na četrti odstavek v omenjenem tekstu, kjer smo napisali, da na žalost ne moremo poslati več denarja.

Pa bi ga lahko poslali nekaj več! Natanko 160.000.— din. Toliko stane namreč polovična najemnina DD Partizana, ki ga mora vsak organizator plesne prireditve v Žireh odšteti za najemnino. S prošnjo, ki smo jo poslali na KS Žiri za odobritev brezplačne najmnine, glede na to, da je bil ples solidarnostni, smo dosegli »samo« polovično plačilo. Poslali so nam celo dopis v katerem so vljudno napisali, da imamo pravico do polovične cene, ter dodali, da se bo v bodoče najbrž večkrat dogajalo, da bo organizator prijavil ples za dobrodelne namene ter denar nakazal določeni ustanovi, ne pa za vzdrževanje DD Partizana.

Torej tako!

V naši mladinski organizaciji, ogorčeni nad kritičnim stanjem porodnišnice, ki se bori za svoj obstoj, smo z vso delovno vmeno organizirali ples z zares povsem človeškimi in humanimi nameni, za piko na i pa smo plačali še »samo polovično« najemnino dvorane.

Ne glede na vedno slabše stanje in stroške, ki nastajajo v zvezi z DD Partizanom, kakor nam zagotavljajo krajevni moške se mi zdi, da je bilo takratno plačilo dvorane prava SRAMOTA!

V lanskem letu smo bili nosilci aktivnosti v Mesecu mladosti v Poljanski dolini in resnično smo se trudili z vsemi mogočimi aktivnostmi. Med drugimi smo imeli tudi nekaj prireditev v DD Partizanu. Tudi takrat smo napisali prošnjo za znižanje stroškov, ker smo pač vse prireditve organizirali v sklopu tega meseca in izključno z namenom, da bi se utrip mladosti začutil tudi v Žireh.

Takrat se na KS niso niti toliko potrudili, da bi nam odpisali. Sicer to sploh ni več tako pomembno, če pomislim, da je trenutna cena za najem DD Partizana nekaj čez 60 starih milijonov. Anšambel, ki mora biti za žirovsko publiko dokaj dober v nasprotnem primeru pa ni obiska, stane okrog 5.000.000.— ali 1000 DEM. V povprečju je na plesu okrog 200 ljudi in če je vstopnina star milijon potem dobimo od vstopnine 2.000.000.—

In čeprav pravijo, da smo Žirovci znani po tem, da ga dosti spijemo, ne verjamem, da bi ostalih 3.600.000.— din dobili s prodajo pi-jace.

Kaj lahko sklepamo iz te »matematične enačbe«?

Postavlja se preprosto vprašanje: Kdo bo sploh še organiziral plesne prireditve v Žireh?

Ali bodo moške na KS morali zakleniti vrata Partizana, ki so edini prostor, kjer se sploh zbira žirovska mladina?

Mislím, da bi se enkrat za vselej lahko vsedli za mizo vsi pristojni in se dokončno dogovorili kdo bo pravi in dober gospodar Partizana (zakaj gorijo električne peči tudi v poletnem času?) ter s tem omogočili mladini, da vsaj izkoristi prostor, ki ji je namenjen.

OO ZSMS SELO

Na Kosovelovi ulici je že nekaj časa odprta videoteka Asteriks, ki razpolaga kar z okoli 700 videokasetami, ki jih posojajo ob delavnikih od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 19. ure.

Milena Miklavčič nam je ob tem povedala:

»Ugotovili smo, da je v Žireh in okolici kar okoli 450 video aparatov, k nam pa prihaja okoli sto lastnikov. To je škoda, saj imamo tu res pester izbor dobro posnetih kaset. Največ je komedij in akcijskih filmov, imamo pa tudi še več drugih filmov, risank, videospotov... Vsak teden dobimo šest novih filmov in to vse novosti, pol leta prej kot so uradno v Jugoslaviji.

Za izposojevalce so ugodnosti; filme izposojamo za 2 dni po 3000 din, vsako 4. kaseto pa posodimo zastonj. Članarine ni.«

Razstave po tekočem traku

Trenutno je v gostilni Sora v Brekovicah razstava likovnih del slikarja samouka Ernesta Kavčiča. Doslej sta bili tu že dve razstavi: februarja je razstavljal Lojze Tarfila iz Železnikov, marca pa Vinko Podobnik. Kot vse kaže, smo dobili novo razstavišče, saj je najemnik lokala ugotovil, da tako prihaja več gostov, slikarji, ki jih je v okolici veliko, pa so tudi zainteresirani, da njihova dela vidi čim več ljudi, ki se v lepšem okolju bolje počutijo.

Sčasoma bodo razstave obogatili še z razgovori s slikarji in kritiki in ob otvoritvah pripravili tudi kak kulturni program.

Moškega pevskega zbora Alpine

turno dokaj osveščeni delavci so se tako 6. januarja 1964 zbrali na prvi vaji Moškega pevskega zbora Alpine. Ustanovni člani so naslednji pevci: Viki Žakelj, Kajetan Novak, Franc Zalar, Anton Žakelj, Drago Pisanec, Ivan Capuder, Jože Kramperšek, Tone Gorjup, Jaka Klemenčič, Silvo Trček in Jože Žakelj. Od ustanovnih članov danes pojejo še: Drago Pisanec, Anton Gorjup, Jaka Klemenčič, Franc Zalar in Anton Žakelj. Biti ob petju srečen in z njim osrečevati tudi druge, je naš osnovni moto. To misel nam je vcepljal že davno pokojni Janez Oblak, prvi pevodja našega zbora, ki je zaradi bolezni kmalu moral opustiti vodstvo. Njegova misel pa nam je prešla v zavest, živela je z nami naprej, nas spremljala skoraj deset let v družbi zborovodje Antona Jobsta; enajst let je to

misel z nami sooblikoval Slobodan Poljanšek, zadnja leta pa se z enako prizadevnostjo trudi Tone Čadež.

Težko ocenimo naše delo in kulturno poslanstvo, ki smo ga v petindvajsetih letih opravili v korist našega kraja. Prepričani pa smo, da ne bo zvenelo preveč samovšečno, če trdimo, da smo se v pogledu zborovskega petja, v občinskem merilu močno približali vrhu amaterskega povprečja. Ob tem ne moremo mimo dejstva, da so posamezna obdobja v času našega delovanja, kakor tudi posamezni pevovodje vtisnili zboru svojevrsten pečat. Prvih deset let smo pod vodstvom Antona Jobsta delovali z veliko mladostno zagnanostjo; temu ustrezno smo tudi naglo širili svoj repertoar. Skladbe, ki smo jih prepevali, smo v glavnem zajemali iz slovenske za-

kladnice vokalne glasbe. Velika delovna vnema pa tudi široko strokovno znanje, s katerim se je odlikoval Anton Jobst, je v veliki meri pripomoglo, da je zbor v tem obdobju dosegel solidno amatersko raven, kljub skromni glasbeni izobrazbi pevcev. Pod vodstvom Slobodana Poljanška se je zbor okrepil z novimi pevci. Kot zborovodja se je Slobodan Poljanšek prizadeval, da bi pevsko izvajanje popestril z več solisti, s čimer mu je uspelo v zbor vnesti novo kvaliteto. Pri pevcih je nenehno vzbujal čut za muziciranje, kar je nujno, če se hočejo dvigniti iznad sivega povprečja. Naš program je razširil z mnogimi skladbami iz različnih glasbenih obdobj, rad pa je posegal tudi v glasbene zakladnice drugih narodov.

V načinu dela, ki ga z nami oblikuje Tone Čadež, se močno

prepletajo izkušnje prejšnjih zborovodij, uspešno pa tudi lastne izrazne oblike našega zbora.

Menimo, da bi prenehanje delovanja zbora zaradi pomanjkanja pevcev, dokaj osiromašilo naš kraj, saj smo v petindvajsetih letih našega obstoja kraj v kulturnem pogledu dostojno zastopali, tako v krajevnem in občinskem merilu pa tudi v širšem slovenskem prostoru. Našo pesem smo nekajkrat ponesli tudi preko državne meje. Sicer pa smo prepričani, da glede nadaljnega obstoja zbora, ne smemo biti pretirano črnogledi.

Za naše uspešno delo smo vsekar dolžni veliko zahvalo delavcem Alpine, ki so nas ves čas finančno podpirali. Kot skromna oddolžitve za to naj bo naše vabilo na jubilejni koncert, ki bo v soboto, 22. aprila ob 20. uri, v kinodvorani v združenem domu. Prisrčno vabljeni!

Anton ŽAKELJ

Ob sprejemu srebrne kolajne

Ob prihodu v Žiri je Primoža na Trgu osvoboditve pričakalo precej mladih pristašev skakalnega športa. Pozdravila pa sta ga predsednik smučarskega kluba Tone Oblak, v imenu Alpine pa Tanja Lazar

Primoževega uspeha so se veselili tudi njegovi mlajši klubski kolegi

Za pozornost in posladek je poskrbel tudi Esad Biljali

Prodor Primoža Kopača

Sezono so smučarski skakalci zaključili s finalom evropskega pokala v Štrbskem plesu 8. in 9. aprila.

Največ pozornosti je v letošnji sezoni vsekakor vzbudil Primož Kopač, ki je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Wangu na Norveškem zelo uspešno nastopil v jugoslovanskem moštvu.

V jugoslovansko reprezentanco za nastop v Planici so se uvrstili štirje naši člani: Robert, Primož in Andraž Kopač ter Matej Oblak. Najboljšo uvrstitev je s 27. mestom dosegel Primož Kopač, na sobotni tekmi.

Za mladince Andraža in Mateja, je bil nastop seveda le nagrada in učna ura, medtem ko Robert Kopač z nastopom ni bil zadovoljen, saj so mu poškodbe preprečile vadbo v najbolj po-

memnem trenutku pripravljalega obdobja. Zaradi njih tudi ni mogel nastopati v zadnjem obdobju.

V teh dneh je Robert že na operaciji meniskusa, tako, da bo lahko nemoteno vadal za naslednjo sezono.

V težkih pogojih je bilo teden dni po finalu v Planici še državno prvenstvo za mlajše mladince na 90-metrski skakalnici. Zmagal je Kranjčan Knafelj, pred dvema žirovskima skakalcema. Srebrno kolajno sta si razdelila Gorazd Albreht, za katerega je to doslej največji uspeh, in Andraž Kopač, ki si je že pred tem nastopom zagotovil skupno zmago v tej konkurenci. Jože Vehar je bil 15., pionir Zoran Zupančič pa 17.

Niko Dolinar

Z letošnjih volitev oz. odločanja o kandidatu za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije — z volišča v Žireh

Blagovnica bo v kratkem dograjena

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Tatjana Dolenc, Nada Govekar,

Tatjana Mohorič, Anuška Kavčič, Anton Pintar, Vladimir Pivk, Nejko Podobnik, glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Zemljarič. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj